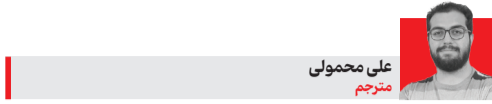

یکشنبه ۲۱ مرداد ۱۴۰۳

شماره ۴۲۰۵

فارحیک‌تگاندیلی.com

فارحیک‌تگان‌انلاین

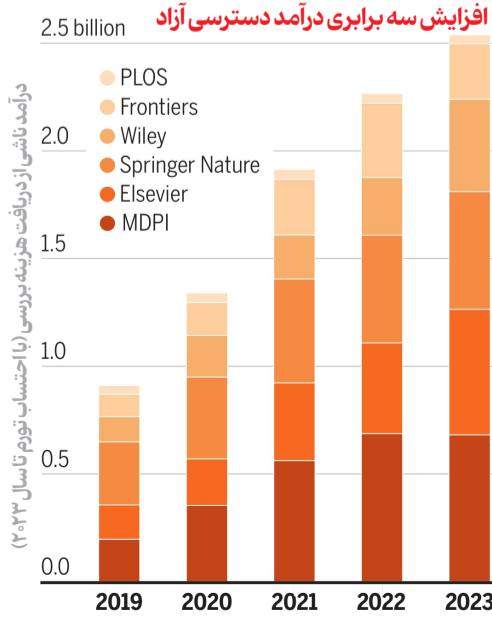
علی محمودی مترجم

یکی از مغالطات جالب فلسفی که سال‌هاست ذهن دانش‌آموزان را درگیر کرده، این سوال است که علم بهتر است یا ثروت. البته که پاسخ به این سوال خیلی پیش از این، در سخنان امیرالمومنین بیان شده اما شاید بتوان با جدیدیت گفت که در دنیای ماتریالیست فعلی ما، این یکی از جدی‌ترین سوالات اخلاقی است که می‌توان پرسید. اهمیت ثروت در برابر علم به جایی رسیده که تشخیص آن حتی برای نشریات علمی درجه‌یک جهانی که همواره داعیه دار برتری جایگاه علم بودند نیز مشکل شده است. در مقاله زیر که توسط نشریه ساینس (از گروه انجمن پیشرفت علم آمریکا AAAS) منتشر شده است، این چالش از فاصله نزدیک‌تری بررسی می‌شود. مقاله زیر بر آن است که حرکت پرسرعت نشریات علمی بین‌المللی به سوی درآمدزایی و دور شدن آنها از اولویت بخشیدن به نشر علم، منجر به کاهش گردش آزاد دانش در جهان شده. از طرف دیگر، انحصار تولید علم را در دست کشورهای که از جایگاه مالی بهتر و به تبع آن، قدرت بالاتری در عرصه بین‌الملل برخوردار هستند، محدود می‌کند. یکی از دلایل مهمی که مقاله برای این امر می‌آورد، حاکم شدن شرکت‌های بزرگ و سودجو بر فضای انتشارات علمی و افزایش توانام هزینه‌های تولید مجلات برای ناشران است که باید برای رفع این موارد، چاره‌جویی شود، مگر اینکه هدف از همه این موارد، حذف کشورهای کم‌درآمد یا با درآمد متوسط از چرخه تولید دانش و وابسته کردن آنها به قدرت‌های برتر باشد. در ادامه، به مطالعه این مقاله خواهید پرداخت.

زمانی که الیسیا کووالتوفسکی قصد انتشار نتیجه تحقیقات خود درباره سلول‌های پانکرآسی را در اوایل سال داشت، به دنبال نشریه‌ای بود که علاوه‌بر اینکه بتواند به خوانندگان بین‌المللی برسد، شهرت خوبی هم داشته باشد. این استاد رشته زیست‌شیمی در دانشگاه ساتوپائولو می‌خواست از دانشجویانی که در نگارش مقاله به او کمک کرده بودند و به دنبال انتشار کارهای خود در مجلات مطرح بودند، حمایت کند. این کار به دانشجویانش اجازه می‌داد فرصت تحقیقات پسادکتری را در خارج از کشور به دست آورند؛ هدفی که برای بسیاری از محققان در کشورهای رو به توسعه وجود دارد. برای این کار، او یک مجله دسترس‌ی آزاد را به نام Molecular Metabolism انتخاب کرد که توسط الزویر منتشر می‌شود که بزرگ‌ترین ناشر مقالات علمی جهان است.

کوالتوفسکی می‌دانست مانند دیگر مجلات دسترس‌ی آزاد، مجله از نگارنده مبلغی را دریافت می‌کند مقاله در زمان انتشار، برای همه رایگان و قابل مطالعه باشد. او انتظار داشت مانند گذشته تخفیف بگیرد؛ چراکه در کشوری نه چندان متمول زندگی می‌کند. با این حال، زمانی مقاله پذیرش گرفت، مجله از او درخواست مبلغ استاندارد ۳۸۱۰ دلار آمریکا را کرد و او نیز رد کرد. گزنت دولتی او که هزینه تحقیقاتش را تأمین کرد، محدودیتی برای پرداخت در چنین موضوعاتی دارد که معادل ۲۱۰۰ دلار آمریکاست که بازتاب‌دهنده بودجه‌های تحقیقاتی متوسط برزیل است. کوالتوفسکی در سال جاری، برنده جایزه بین‌المللی زنان در علم از سوی لورنال-یونسکو شد، اما در این رابطه گفت: «اگر شما چنین مبلغی را پرداخت کنید، دزنیات برای کارهای دیگر مثل هزینه مواد آزمایشگاهی، پول یک می‌آورید.» او و همکارش، مقاله را ۱۲ بار امیبل کردند و در آن، درخواست تخفیف داشتند. هرچند که مقاله در انتها منتشر شد اما الزویر تهدید کرده بود درصورتی‌که کوالتوفسکی هزینه را نپردازد، اقدامات حقوقی لازم را به عمل خواهد آورد. تا هفته گذشته این موضوع همچنان حل نشده باقی مانده بود. به گفته او، دریافت تخفیف از مجلات، نوعی نبرد محسوب می‌شود که هر بار وجود دارد. (الزویر می‌گوید کسورات مبالغه را به صورت موردی تخمین می‌زند). کوالتوفسکی یکی از بی‌شمار پژوهشگرانی است که می‌گویند بابت پرداخت هزینه بررسی مقالات (APC) در مضطرب هستند. مبلغی که می‌توانند تا ۱۲ هزار دلار برای هر مقاله برسند و در حال تبدیل شدن به یک مدل تجاری برای نشریات علمی هستند. ناشران می‌گویند معافیت‌ها و تخفیف‌هایی را برای محققانی که به آن نیاز دارند، در نظر گرفته‌اند اما به گفته محققان، دریافت این تخفیف‌ها بسیار سخت و طاقت فرساست. این داستان به‌ویژه در جهان جنوب، موضوعی نگران‌کننده است اما حتی برخی محققان از کشورهای ثروتمندتر نیز گفته‌اند که مجبور شده‌اند در انتها، هزینه بررسی مقالات را از جیب خود بپردازند.

امروزه، نگارندگان و سیاستمداران نگرانند افزایش وابستگی ناشران علمی به هزینه بررسی بالا، بسیاری از محققان را از انتشار کارهای خود باز دارد و بر نابرابری علمی در جهان جنوب دامن‌زند. کوالتوفسکی می‌گوید: «اینکه جلوی انتشار مقاله شما گرفته شود، بدتر از آن است که به دلیل عدم پرداخت شهریه، جلوی خواندن مجله توسط شما را بگیرند؛ چراکه شما هر وقت بخواهید می‌توانید درخواست دریافت یک کپی از مجله را داشته باشید.» او هشدار می‌دهد اگر هزینه‌های بررسی مقرون‌به‌صرفه نباشند، تحقیقات بسیاری از دانشمندان عملا از بین می‌رود. ناشران در حال اجرای چند ایده برای مقابله با این تهدید هستند. به گفته سوزان وینتر، سخنگوی اسپرینگر نیچر اما به صورت فعلا،ه و خلاقانه در حال اجرای طرح‌هایی هستند تا از امکان انفعال همگان از مجلات دسترس‌ی آزاد، اطمینان حاصل کنند.» اما تحلیلگران معتقدند رایگان کردن مطالعه و مقرون‌به‌صرفه کردن هزینه مجلات، آسان نخواهد بود. در این باره، مالاریکا لگه، مدیر انجمن ناشران علمی دسترس‌ی آزاد (OASPA) می‌گوید: «سدی که باید از آن عبور کرد این است که به چه نحوی باید تکامل پیدا کنیم که این تعاملات مالی برای همه نافع باشد و نه برای یک شخص یا سازمان؟»

تغییر در نحوه درآمد مجلات علمی نگرانی محققان را در پی داشته است

مجلات علمی در دوراهی علم یا ثروت

مدل پرداخت با نگراننده

این مدل، مبنای انتشار حدود نیمی از تمام مقالات تازه منتشر شده است. این سهم می‌تواند با سیاست جدیدی که در ایالات متحده از سال ۲۰۲۵ اجرا خواهد شد، وخامت پیدا کند. طبق این سیاست جدید، گیرنده گزنت فدرال باید مقالاتی را که با هزینه دولت ایجاد شده‌اند، هنگام انتشار در مرکز اسناد عمومی قرار دهد. (سیاست فعلی دولت آمریکا به ناشران اجازه می‌دهد چنین مقالاتی را تا یک سال پولی نگه دارند). حامیان سیاست دسترس‌ی آزاد استدلال می‌کنند اگر نگارندگان در سراسر جهان این روش را حفظ کنند، سرعت انتشار علم در همه جافزایش می‌یابد. ناشران می‌گویند دریافت مبلغی درازای انتشار هر مقاله، برای اینکه دسترسی آزاد را از نظر اقتصادی معقول کند، ضروری است. سریع‌ترین رشد را در میان این دست نشریات، مجلات «طلایی» دارند که فقط مقالات با دسترس‌ی آزاد را در ازای دریافت مبلغی، منتشر می‌کنند. (مجله Molecular Metabolism یکی از این نشریات است). مجلات مختلف، هم مقالات دسترس‌ی آزاد را منتشر می‌کنند و هم مقالات پولی را و فقط نگارندگانی که گزینه دسترس‌ی آزاد را انتخاب کنند باید هزینه بررسی را بپردازند.

برخی منتقدان هزینه بررسی، استدلال می‌کنند این مدل، نشریات را به سوی افزایش کمیت‌گرایی و دور شدن از کیفیت‌گرایی سوق می‌دهد؛ چراکه هرچه مقالات بیشتری منتشر شود، درآمد بیشتری برای آن مجموعه حاصل خواهد شد. نوع دیگری از نشریات، مجلات دسترس‌ی آزاد اسپر، هستند که در آنها نگارندگان مقاله پذیرفته شده خود را در مرکز اسناد عمومی نگه‌داری کرده و مبلغی را پرداخت نمی‌کنند. در نسخه نامحدود مجلات دسترس‌ی آزاد سبز، نگارندگان می‌توانند مقاله خود را به محض اینکه منتشر شد، در مرکز اسناد عمومی قرار دهند اما تعداد کمی از نشریات اجازه چنین کاری را می‌دهند. ناشران معتقدند ذیل سیاست دسترس‌ی نامحدود، مشترکان دیگر محتوای آنها را خریداری نمی‌کنند. هزینه پرداخت مجلات طلایی و مختلط، درآمد ناشران را بسیار افزایش داده و تسلط برخی شرکت‌های بزرگ و سوددهی مانند الزویر و اسپرینگر نیچر بر فضای نشریات، منجر به تقویت بازار فروش آنها شده است. از سال ۲۰۱۹، بنا بر تحقیقی که توسط استنفانی هاوستاین در دانشگاه اتاوا منتشر شد، درآمد مجلات طلایی و مختلط شش مورد از بزرگ‌ترین ناشران دسترس‌ی آزاد، سه برابر شده است. برخلاف آن، درآمد ناشی از حق اشتراک، تغییر قابل توجهی در این بازه زمانی نداشته است. بنا بر تحقیق هاوستاین، در سال ۲۰۲۳ میانگین هزینه بررسی برای مجلات دسترس‌ی آزاد طلایی ۲۰۰۰ دلار و برای مختلط، ۳۲۳۰ دلار بوده است. در سقف قیمت آن سال، مجموعه مجلات مختلط نیچر، ۱۱۶۹۰ دلار دریافت می‌کرده‌اند که اکنون به ۱۲۲۹۰ دلار رسیده است. (هزینه بررسی دسترس‌ی Science Advances که دسترس‌ی آزاد طلایی است، ۴۹۵۰ دلار است).

این قیمت‌ها با ضریب تأثیر مجلات (معیاری جنجالی که مبتنی بر میزان استاندارد به مقالات یک مجله است) رابطه مستقیم دارند. مجلات مختلط معمولاً هزینه بالاتری دریافت می‌کنند که یکی از دلایل آن، قدیمی‌تر بودن آنها به نسبت مجلات طلایی و داشتن زمان کافی برای افزایش ضریب تأثیر خود است. این ضریب تأثیر، نگارندگان بیشتری را به انتشار مقاله در مجلات آنها ترغیب می‌کند. از دیگر دلایل، گزینشگری (که منجر به رد مقالات بیشتر می‌شود و ناشی از داشتن کارمند بیشتر است) و انگلیسی‌زبان بودن و قرار داشتن آن نشریه در کشوری توسعه‌یافته است. همه این موارد، ویژگی برترین مجلات جهان هستند.

یکی دیگر از چالش‌ها، حیطی ابزارهایی برای مقایسه هزینه بررسی مجلات با یکدیگر است. فقط یک مورد؛ فهرست مجلات دسترس‌ی آزاد (Directory of Open Access Journals)، تنها مجلات طلایی را لحاظ می‌کند. علاوه‌بر این به گفته کایل ساپلر، جامعه‌شناس اقتصادی دانشگاه تورنتو «حجم عظیمی از مجلاتی که مقاله شما بتواند در آنها منتشر شود نیز وجود ندارد. بنابراین، میزان جست‌وجویی که محققان باید برای انتشار مقالات خود در میان مجلات دسترس‌ی آزاد انجام دهند، متوسط تا هیچ است!»

معافیت‌ها و تخفیف‌ها

برای نگارندگانی که برای پرداخت هزینه بررسی مشکل دارند، ناشران راه‌هایی را برای ایجاد معافیت و تخفیف در نظر گرفته‌اند اما گزارشات تفصیلی نشان می‌دهند این موارد همواره و به راحتی در دسترس نیستند. خط‌مشی‌های صنعت نشر بیان می‌کنند برای نگارندگان حاضر در کشورهایی که به عنوان کم‌درآمد محسوب می‌شوند، معافیت مالی کامل وجود دارد. حسب معیارهایی که توسط Research4Life (یک شرکت خصوصی که توسط صنعت نشر و دیگر سازمان‌ها حمایت شده و وظیفه آن، کم‌بود کشورهای ضعیف برای دسترسی به مقالات پولی است) منتشر شده، ۸۱ کشور در زمره کشورهای کم‌درآمد محسوب می‌شوند. ناشران برای ۴۴ کشور دیگر نیز که با معیارهای این شرکت، کم‌درآمد رده متوسط محسوب می‌شوند، ۵۰ درصد تخفیف در نظر گرفته‌اند. مانند مصر، نیجریه و پاکستان. اوگاندا ازجمله کشورهایی است که کم‌درآمد محسوب می‌شود. احمد سارکی از دانشگاه آقاخان این کشور می‌گوید بابت بسیاری از مقالاتی که او نگارنده مشترک آنها بوده و در مجلات با دسترس‌ی آزاد منتشر شده‌اند، معافیت صددرصدی دریافت کرده است. به گفته سارکی که رشته بهداشت مادر و جوان می‌خواند، انتشار در مجلات با دسترس‌ی آزاد برای بسیاری از محققان آفریقایی ضروری است؛ «چراکه جامعه هدف ما، افرادی است که در این بخش از جهان زندگی کرده و برای پرداخت مبلغ دسترسی به مقالات، با مشکل مواجه هستند.»

اما سارکی و همکارانش با موانعی نیز مواجه شده‌اند. محققان در کشورهای همسایه آنها، مثل کنیا و تانزانیا، نمی‌توانند از این معافیت‌ها استفاده کنند؛ چراکه بر طبق چهارچوب‌های بانک جهانی، کشورهای آنها در میان کشورهای کم‌درآمد رده متوسط محسوب می‌شوند. (همان‌طور که ریسچ فور لایف انجام می‌دهد،) حتی در میان مقالات سارکی، نشریاتی بوده‌اند که به دلیل حضور هم‌نگارنده‌ای از یک کشور توسعه‌یافته، از ارائه معافیت خودداری کرده‌اند. در چنین مواردی او تلاش خودش را کرده و بعضاً توانسته تخفیف‌هایی را نیز دریافت کند و در همه موارد با همکاران خود که تقریباً همگی در پرداخت مشکل دارند، مشورت کرده است. با این حال، به‌گفته سارکی برخی محققان در شرق آفریقا از همین میزان کاهش هزینه هم بهره‌مند نمی‌شوند. آنها حتی زمانی که درخواست تخفیف کنند، اساساکار روی مقاله آنها به‌تأخیر می‌افتد و این اتفاق شوکی برای نگارندگان است. زمانی که سارکی به یکی از افرادی که با او کار می‌کرد، هزینه بررسی دوهزار دلاری را گفت، او بیان کرد می‌تواند با این مبلغ برای خودش ماشین بخرد. سارکی گفت زمانی که هزینه را بشنود، حس شکست می‌کنید.

سیاست‌های معافیت و تخفیف، تنها به همین میزان کارایی دارند و به نظر می‌رسد نتایج مختلفی را هم در پی داشته‌اند. تیمی به رهبری فخری مومنی از موسسه علوم اجتماعی گسیس لاینینس (GESIS Leibniz Institute)، بیش از ۵۰۰ هزار مقاله را بررسی کرد که توسط اسپرینگر نیچر در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ منتشر شده بود. براساس نتایج آنها، کمتر از یک درصد از این مقالات

از کشورهای کم‌درآمد بودند. همچنین این دست کشورها با ۸۱ درصد انتشار در مجلات طلایی و مختلط، بیشترین احتمال را برای انتشار در نشریات با دسترس‌ی آزاد داشتند، درحالی‌که ۴۹ درصد از کشورهای با درآمد بالا بوده‌اند. به گفته مومنی در دسترس بودن معافیت‌ها از دلایل این اختلاف است. محققان کشورهای با درآمد متوسط نیز که مشمول تخفیف ۵۰درصدی می‌شوند، کمترین میزان انتشار مقاله را در مجلات طلایی و مختلط با دسترس‌ی آزاد داشته‌اند (۱۹ درصد) و تنها ۱ درصد از کل مقالات را تشکیل می‌دادند. به عبارت دیگر، حتی در صورت وجود تخفیف، دولت یا دانشگاه آنها کفاف پرداخت هزینه‌های لازم برای اشتراک را نمی‌تواند بدهد.

ناشران برخی نگارندگان در کشورهای ثروتمندتر نیز براساس مدارک مشکل مالی آنها تخفیف ارائه می‌دهند. اما بنا بر تجربه کوالتوفسکی، ناشران به نگارندگانی که حتی مقدار بسیار کمی گزنت داشته باشند، تخفیفی ارائه نمی‌دهند. او می‌گوید: «باید حفاظتی از نگارندگان در کشورهای کم‌درآمد صورت گیرد. فکر نمی‌کنم کسی موافق باشد افرادی که در کشورهای نظیر آرژانتین، مکزیک و برزیل زندگی می‌کنند، باید هزینه‌ای برابر با آنهایی که در جهان شمال زندگی می‌کنند، بپردازند.» درکنار تمام این مسائل، ناشران مجلات مختلط معمولاً به هیچ عنوان تخفیف یا معافیتی ارائه نمی‌دهند. ناشران به این شکل استدلال می‌کنند که نگارندگان نیازمند می‌توانند مسیر مرسوم انتشار مقالات را بدون پرداخت هزینه طی کنند، اما مقاله آنها در سایت نشریه، پولی خواهد بود. مجلات مختلط نیچر، استنفانی این قضیه هستند و در سال ۲۰۲۳، هزینه بررسی را برای ۷۵ کشور کم‌درآمد کم‌درآمد رده متوسط حذف کرده‌اند. بسیاری از ناشران اطلاعات لازم درباره نحوه دریافت معافیت و تخفیف‌ها را به راحتی در اختیار قرار نمی‌دهند و همین، کار را برای نگارندگان مشمول سخت می‌کند. سارکی می‌گوید حتی زمانی که می‌دانند تخفیفی می‌توانند کسب کنند، برخی محققان رغبتی به درخواست آن ندارند؛ چراکه می‌ترسند مقاله آنها نیز رد شود. تحلیلگران می‌گویند مجلات طلایی می‌توانند به صورت خودکار این مشکل را با ارائه تخفیف براساس آدرس محل زندگی نگارنده حل کنند.

اما بسیاری از ناشران شرایط ارائه تخفیف را منتشر نمی‌کنند، مانند تعدادی که ارائه می‌دهند یا اینکه چه تعداد از نویسندگان را می‌پذیرند. با این موارد شرکت غیرانتفاعی پلوس (PLOS) که ادعای ارائه شفافیت درباره هزینه مجلات را دارد، چند نمونه از این موارد را ارائه داده است. بنابر گفته سخنگوی این شرکت، پلوس در سال ۲۰۲۳، مبلغ ۴.۴ میلیون دلار از هزینه بررسی مجلات را برای محققان معاف کرد که سه‌چهارم آن برای آن دسته از نگارندگانی بود که در کشورهای کم‌دریسچ فور لایف منتشر کرده بودند. قرار داشتند و همچنان به‌دنبال راه‌های جایگزینی است که نشر دسترس‌ی آزاد را برای نگارندگان، مقرون به‌صرفه کند. این عدد از افزایش سهم انتشار این نگارندگان به نسبت سال ۲۰۱۶ خبر می‌دهد؛ زمانی که سهم آنها زیر ۲۰ درصد بود. در آن سال، پلوس اکثریت معافیت را به کسانی داد که در دیگر کشورها بودند و با مشکلات مالی دست‌وپنجه نرم می‌کردند، حتی در کشورهای با درآمد بالا، پژوهشگران ممکن است برای پرداخت هزینه‌های بررسی با مشکل مواجه شوند. بیشتر دولت‌ها و موسسات در اروپا و ایالات متحده، برای پوشش این هزینه‌ها بودجه اختصاصی ندارند و این مسئولیت برعهده صندوق‌های پژوهشی قرار می‌گیرد. میانگین هزینه بررسی (median APC)، تنها بخش کوچکی از یک گزنت تحقیقاتی معمولی در ایالات متحده را تشکیل می‌دهد. بنابر یک مطالعه که در سال ۲۰۲۳ منتشر شد، پژوهشگرانی که از موسسه ملی بهداشت ایالات متحده (NIH) بزرگ‌ترین تأمین‌کننده مالی تحقیقات بنیادی و کاربردی تأمین مالی می‌شوند، معمولاً با فاصله‌های تأمین بودجه دو تا سه‌ساله مواجه می‌شوند. همچنین طبق یک نظرسنجی در سال ۲۰۲۲ توسط انجمن پیشرفت علم آمریکا (که نشریه ساینس را منتشر می‌کند) که از ۲۲۲ پژوهشگر ایالات متحده درباره تأثیر هزینه‌های دسترس‌ی آزاد پرسیده شده بود، حدود نیمی از نویسندگان که هزینه بررسی را پرداخت کرده‌بودند، گزارش دادند تأمین بودجه برای آن مشکل بوده است. سه‌چهارم از آنها گزارش دادند خرید مواد یا تجهیزات آزمایشگاهی را به دلیل این هزینه‌ها متوقف کرده‌اند و ۱۵ درصد از جیب خود برای پرداخت آن استفاده کرده‌اند.

چنین یافته‌هایی باعث شده درخواست‌ها برای بازنگری در مدل‌های تجاری دسترس‌ی آزاد افزایش یابد. لگه، مدیر انجمن ناشران علمی دسترس‌ی آزاد می‌گوید: آنچه می‌توانیم بگیریم این است که وضعیت فعلی برای اکثریت پژوهشگران جهان کارساز نیست.» امسال در توصیه‌های پیشنهادی برای افزایش عدالت در انتشار دسترس‌ی آزاد، این گروه پیشنهاد داد که به آزمایش مدل‌های جایگزین برای هزینه‌های بررسی پرداختی توسط نویسندگان ادامه داده شود. به گفته لگه این مدل عمدتاً به نفع پژوهشگران در موسسات با بودجه بالا است و «درحال حفظ و تقویت امتیازات سیستمی موجود است. این مدل بسیاری از پژوهشگران در بسیاری از کشورها را به تکاپو وامی‌دارد.» اصلاحگران، رویکردهای مختلفی را برای تسهیل انتشار مقالات دسترس‌ی آزاد

برای نویسندگان پیشنهاد کرده‌اند، اما هنوز توافق کمی در مورد بهترین راهکار وجود دارد. یکی از روش‌ها «توافقات تحولی» است که بسیاری از ناشران در دهه گذشته با موسسات و کنسرسیوم‌های کتابخانه ملی امضا کرده‌اند. این توافقات که هدف‌شان انتقال تولیدات نشر از حالت پولی به محتوای دسترس‌ی آزاد است، به پژوهشگران وابسته اجازه می‌دهند بدون پرداخت هزینه بررسی، مقالات خود را در مجلات ناشر مربوطه منتشر کنند و به محتوای پولی آنها نیز دسترسی داشته باشند.

این توافقات در سال‌های اخیر بسیار رواج یافته‌اند. یکی از بزرگ‌ترین آنها شامل صدها سازمان پژوهشی آلمانی است اما در سال ۲۰۲۳ براساس تخمین‌های اینساکر ESAC کتابخانه دیجیتال ماکس پلانک، این توافقات تنها حدود ۱۲٫۵ درصد از تمام مقالات علمی منتشر شده و حدود ۲۵ درصد از مقالات در مجلات طلایی یا ترکیبی را پوشش می‌دادند. توافقات فوق بیشتر شامل بازیگران بزرگ این حوزه هستند و در اروپا رایج‌ترند اما هنوز در ایالات متحده و کشورهای با درآمد پایین و متوسط نادر هستند.

رویکرد دیگر، جایگزینی معافیت‌های کامل و تخفیف‌های ۵۰ درصدی با کاهش قیمت خودکار و تنظیم شده برای کشورهای براساس ثروت و قدرت خرید آنها خواهد بود. براساس یک تحلیل در سال ۲۰۲۳ توسط شرکت مشاوره دلتا‌تینک (Delta Think)، طبق این چهارچوب، اگر ناشران بخواهند درآمد از دست‌رفته را جبران کنند، نویسندگان در بیشتر کشورهای از هزینه بررسی کاهش‌یافته برخوردار خواهند شد اما نویسندگان در برخی کشورهای ثروتمندتر باید بیش از اکنون پرداخت کنند، به‌عنوان مثال میانگین قیمت برزیل ۲۵ درصد کاهش خواهد یافت، اما برای ایالات متحده ۵۰ درصد افزایش ثبت خواهد شد. دلتا‌تینک می‌گوید چنین طرح قیمتی «در اصل جذاب است اما باید در عمل باقت اجرا شود؛ چراکه بزرگان و بازندگانی وجود خواهند داشت و آنها به‌طور نابرابر متأثر می‌شوند.»

این رویکرد توسط گزارشی که مدتی پیش توسط گروه تأمین‌کنندگان Coalition S منتشر شد (که اکثر اعضای آن در اروپا مستقرند و محققان خود را ملزم به انتشار دسترس‌ی آزاد می‌کنند) تصدیق شد. اسمال الزویر و اسپرینگر نیچر به چندین ناشر پیوستند که پروژه‌های آزمایشی مشابهی را در دست اجرا دارند. پروژه الزویر شامل ۱۴۲ مجله دسترس‌ی آزاد طلایی از بیش از ۶۰۰ مجله آنهاست که در آن، کاهش قیمت به‌طور خودکار ارائه می‌شود. مدیرعامل شرکت استوارت وی من (Stuart Whyman) در رونمایی از این پروژه گفت: «هدف ما آزمایش و یادگیری از یک مدل جهانی عادلانه‌تر است که منعکس‌کننده شرایط اقتصادی محلی باشد.» ایده‌های تغییرات رادیکال‌تر نیز جلب‌توجه کرده‌اند. در مدل دسترس‌ی آزاد «الماس»، یک گزنت دولتی یا بنیاد خبریه، ناشر را تأمین مالی می‌کند یا همه مقالات به‌صورت رایگان در دسترس باشند، بدون هزینه‌ای برای نویسندگان. این رویکرد نرخ انتشار دسترس‌ی آزاد را در آمریکای لاتین، از طریق مجموعه مجلات SciELO افزایش داده اما با وجود اینکه به‌عنوان مثال ۲۹ هزار مجله در جهان بدون هزینه بررسی هستند و از منابع مالی دیگر تأمین می‌شوند، تنها حدود ۱۰ درصد از آنها دارای ضریب تأثیرند که جذابیت این مجلات را برای اکثر دانشمندان – که پیشرفت حرفه‌ای آنها به انتشار در مجلات معتبر وابسته است – کمک می‌کند.

رویکرد دیگر که لزوماً هر تحقیقی که انجام می‌شود، در مجلات منتشر نشود، اسمال بنیاد بیل و ملیندا گیتس اعلام کرد دیگر هزینه بررسی را

برای مقالات تحقیقات خود پرداخت نمی‌کند و از محققانش می‌خواهد نتایج

را به‌صورت نسخه پیش از انتشار منتشر کنند که هزینه بررسی آن اسمی است.

(گیتس به محققان خود اجازه می‌دهد از منابع دیگر برای پرداخت هزینه

بررسی مجله استفاده کنند.)

چندین پیشنهاد اصلاحی نیز اهمیت مجلات با ضریب تأثیر بالا را که هزینه‌های بررسی گرانقیمتی دارند به‌عنوان «دروازه‌بان کیفیت در علم» کاهش می‌دهد اما شیوه‌های حرفه‌ای فعلی ممکن است دستیابی به دو هدف طلایی مدت جنش دسترس‌ی آزاد را دشوار کند. مقالات مجله را به‌صورت رایگان خواندن و به‌صورت مقرون به‌صرفه منتشر کردن. نظرسنجی‌های انجام‌شده از دانشمندان در کشورهای توسعه‌یافته نشان می‌دهد زمانی که آنها تصمیم به انتشار در یک مجله می‌گیرند، قابلیت پرداخت هزینه بررسی آن در مقایسه با شهرت آن اهمیت کمتری دارد؛ کم‌بته‌های جذاب و ارتقا نیز انتظارات مشابهی دارند. طبق تحقیقات دانشگاه اتاوا، میانگین هزینه بررسی که پژوهشگران واقعاً پرداخت می‌کنند، از سال ۲۰۱۹ تاکنون سریع‌تر از تورم رشد داشته، حتی با اینکه میانگین قیمت تبلیغ شده آن به‌سختی تغییر کرده است. این عدالت می‌دهد دانشمندان به‌دنبال مجلات با ضریب تأثیر بالاتر و گران‌تر هستند.

پرداخت هزینه اضافی ممکن است برای یک پژوهشگر با بودجه بالا مهم نباشد، اما برای دیگران مانند کوالتوفسکی، پرداخت هزینه بررسی می‌تواند پیامدهای بیشتری داشته باشد. او می‌گوید: «واقعاً احساس می‌کنم که درها

به رویم بسته می‌شوند.»

رشد پیوسته مجلات دسترس‌ی آزادی که از نگارنده پول می‌گیرند

می‌کنند) و یک دسته مقالاتی را منتشر می‌کنند که مطالعه آن رایگان نیست

برنز: مقالات بروی سایت ناشران به رایگان قابل

مطالعه است، اما دسترس‌ی آزاد نیستند تا بتوان بعد از آنها

را پولی کرد

پولی : مجلات، مقالات خود را پولی کرده و یا با الزام

خرید حق اشتراک، منتشر می‌کنند

